

УДК 655.413:271.4(477)-722.52

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2022.44.4>

ВПЛИВ ЄПИСКОПА СОФРОНА МУДРОГО НА ВИДАВНИЧУ ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНСЬКІЙ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ

Олег Каськів

*ПІЗВО «Івано-Франківська академія Івана Золотоустого»,
кафедра богослов'я
вул. Софрона Мудрого, 22, 76019, м. Івано-Франківськ, Україна
<https://orcid.org/0000-0003-1304-9463>*

У статті досліджено вплив єпископа Софрона Мудрого на видавничу діяльність в Українській Греко-Католицькій Церкві. З постаті єпископа можемо розгледіти великого вчителя багатьох поколінь науковців, священників, в Україні та в Римі. З під його пера вийшло багато наукових монографій, статей, досліджень. В даній статті бажаємо дослідити вплив владики Софрона на видавничу діяльність в УГКЦ.

З 1960 р. в українській секції Ватиканського радіо, Софрон Мудрий мав обов'язок відповідати за трансляцію богослужінь в Україну, залучаючи для співу студентів-богословів та отців Василіян, колегіантів Української папської колегії ім. св. Йосафата, студентів Малої семінарії, сестер служебниць, Василіянок та сестер св. Анни. Потребою слухачів була трансляція не тільки Божественної Літургії, а інших Богослужінь, таких як: утрєня, вечірня, акафіст, молебень. С. Мудрий прийшов до висновку про необхідність випуску в 1970-х рр. платівок та фонокасет українською мовою за кошти Ватиканського радіо [9, с. 51].

Значна кількість грамплатівок записано з українським парафіяльним гуртом св. Варвари у Відні під керуванням Андрія Гнатишина. Пізніше під опікунством Софрона Мудрого на 24-х фонокасетах вийшов Новий Заповіт, деякі книги Старого Заповіту, псалми на 8-ми касетах, та на 14 касетах – українська проза. Ці записи, а їх було 18 серій у 140 касетах, перевезено з Риму українськими паломниками в різні держави світу. Дане самовіддане діло єпископ продовжив в Україні [9, с. 51].

Першим твором була збірання промов «Недільна Благовість» – радіо-проповіді на літургичний рік, які вийшли друком у видавництві оо. Василіян 1970 р. в Римі. Пізніше вийшов збірник проповідей «Заповіді Божі та церковні», видані о. Василіян в Римі 1976 р. Владика Софрон Мудрий потурбувався про видання українського перекладу «Кодексу Канонів Східних Церков», 1991 року в м.Римі. У 1993 р. «Кодекс канонів» появився друком в Україні. Зважаючи на велику потребу у канонічній літературі в Україні був зроблений переклад «Аналітичного покажчика Кодексу Канонів Східних Церков» І. Жужека. З 1995 р., появилися п'ять окремих випусків «Короткого коментаря Кодексу Канонів Східних Церков» за його авторством. В період часу з 1975 по 1994 владики Софрон видав більше 60 різноманітних праць, а з 1995 по 2014 видав 22 монографії [12, с. 23-28].

Єпископ Софрон спонсорував праці викладачів та професорів Івано-Франківської Теологічної Академії [4, с. 24-25], а саме: Дмитра Степовика, Івана Козовика, Івана Климшишина, Доротея Шимчія, Романа Микієвича, Івана Дубицького, Петра Костюка, Ігоря Ковалю, Володимира Витвицького, Ярослава Будуйкевича, Кліма Корчагіна, Ярослава Безручка, Святослава Кияка. Завдяки таким поважним виданням бачимо величезний вплив єпископа Софрона Мудрого на видавничу діяльність в УГКЦ.

Ключові слова: Софрон Мудрий, єпископ, УГКЦ, видавнича діяльність, книги, фонокасета.

Постановка проблеми. З 1960 до 1974 року Софрон Мудрий виконував обов'язки віце-ректора, а згодом з 1974 до 1993 року, – ректора Української Папської колегії св. Йосафата в Римі, та з 1960 році Софрон Мудрий був запрошений для праці в українській секції

радіо «Ватикан». З 1994 по 2014 рік єпископ Софрон Мудрий був ректором Івано-Франківської Теологічної Академії, який за 20 років зробив реорганізацію семінарії [7, с. 11-15] та академічної формації [6, с. 57-58]. За всю свою діяльність єпископ Софрон Мудрий написав та видав більше 60 монографій, та для багатьох викладачів став спонсором друку їхніх монографій та наукових досліджень.

Різні аспекти життя та діяльності єпископа Софрона Мудрого досліджували такі вчені як В. Григорчук, О.В. Касків, Ю. Клоновський, Л.І. Пена, І.І. Ципердюк, М. Шиптур і ін. Проте, на жаль, вплив єпископа Софрона Мудрого на видавничу діяльність в УГКЦ не досліджувалось конкретніше, тому дана стаття актуалізує дане дослідження.

Мета роботи. Бажаємо дослідити вплив єпископа Софрона Мудрого на видавничу діяльність в Українській Греко-Католицькій Церкві.

Виклад основного матеріалу. Єпископ Софрон Мудрий відомий не лише богословським даром, як талановитий вчений, автор багатьох праць, які можна класифікувати на богословсько-проповідничі, церковно-історичні та юридичні. До написання наукових публікацій його спонукала робота під час транслявання радіопередач Ватиканського радіо до України та професорсько-викладацькі обов'язки у Папському Східному Інституті на факультеті східне канонічне право [3].

З 1960 р. о.Софрон розпочав працювати в українській секції Ватиканського радіо де кожної неділі мав нагоду достукатись до багатьох родин українців, які проживали в «імперії зла». Проте цього було явно замало, адже відповідні служби в радянському союзі глушили сигнал, або здійснювали різні перепони на якість ефіру Ватиканського радіо. Тому о.Мудрий, попередньо порадившись із своїми настоятелями та керівництвом Ватиканського радіо, приходить до висновку про необхідність випуску платівок та фонокасет українською мовою за кошти Ватиканського радіо. Всі записи, а їх було 18 серій у 140 касетах, українськими прочанами були розвезені у багато країн світу, невелика частина яких навіть прорвалася через «залізні кордони» до свого адресата-молільника в «імперію зла» [11, с. 156-157].

Бажаням о.Софрона було, щоб крім записів на пластиках та фонокасетах передати українському читачеві книгу, особливо книгу на релігійну тематику, яка в цей період у багатьох країнах сателітах радянського союзу була не тільки заборонена, але за її перевезення через кордон, особа могла в кращому випадку отримати відповідний штраф, а в гіршому – могла отримати тюремне покарання, адже «країна-рад» декларувала атеїзм [11, с. 156-157].

Першою працею владики Софрона стає «Недільна благовість» – це збірник проповідей о.Софрона, які він виголошував на радіо Ватикан в продовж періоду свого там перебування і праці. Видана ця книга була в Римі 1970 році у видавництві оо. Василіан. «Недільна Благовість» ще за життя Софрона Мудрого передавалася 4 рази, а остання редакція збірника проповідей вийшла у видавництві Івано-Франківської Теологічної Академії у 2006 році. Даний збірник проповідей входить до рекомендованої літератури з проповідництва в Івано-Франківській академії Івана Золотоустого [8, с. 35-37].

Наступними працями владики стали: «Символ віри і наука Божої правди», «Бог і всесвіт», «Бог і людське щастя», «Бог – творець неба і землі», «Христос правдивий чоловік», «Христос помер за життя світу», «Христос воскрес», «Богочоловік», «Церква Христова її Божа основа», «Хрещення – відродження до життя» та інші. Дані монографії були видані з 1970 по 1973 рр.

В період часу з 1973 по 1975 о. Софрон пише свою докторську працю «Перехід на інший обряд», в якій висвітлює причини переходу з одного обряду в інший, а також питання та проблеми що виникають з переходом обряду [5, с. 25-27].

В період часу з 1975 по 1994 о. Софрон написав більше 60 різноманітних праць. Зокрема в Римі побачили світ, такі праці, як: «Церква і заповіді», «Правила української папської колегії святого Йосафата», «Нарис історії української папської колегії святого Йосафата в м. Римі» (це єдина монографія, яка досліджує майже за 300 років перебування українських семінаристів в Римі на навчанні) [5, с. 25-27]. «Нарис історії церкви в Україні». Остання, ще за життя єпископа Софрона передавалась чотири рази, а останнє в 2010 році у видавництві «Місіонер» в м. Жовква [5, с. 25-27].

Видавнича діяльність владики охоплює такі аспекти як: богословсько-проповідницькі, церковно-історичні, юридичну (канонічну) [10, с. 127-131].

Писав владика багато різних монографій, відзначити можна найбільше працю над Кодексом Канонів Східних Церков та короткому коментарі до нього, де він описує і досліджує церковне законодавство та роз'яснює певні його елементи і значення певних канонів.

У 1976 р. о.Мудрий, видає в Римі низку книг під назвою «Заповіді Божі і церковні», де описує і аналізує розуміння закону Божого та навчання Церкви.

У 1988 ювілейному році, хрещення Русі-України, вперше випускає опрацьований цикл місійних проповідей опублікованих в Римі у видавництві отців Василіян.

У 1993 році світ побачив збірник лекцій для семінаристів під назвою – «Проповідництво і катехитика» [10, с. 129].

Великою десяти томною працею владики є книги «Богочоловік – життя Христа» [10, с. 130].

За час свого перебування в Україні архієрей написав і видав багато монографій широкого спектру змістовності. Зокрема, розглядаючи його наукові дослідження можемо побачити, що архієрей старався розглянути багато тем, які поставали як виклик в сучасному світі. Писав для мирян і священників, студентів та викладачів, залишаючи за собою величезну спадщину наукового багатства. Оскільки видавнича спадщина його є надзвичайно великою, дозволю собі тільки перерахувати монографії, які були написані і вийшли друком в Україні, а саме:

1. Мудрий Є. Богочоловік – життя Христа. Львів: Видавництво Місіонер, 2001. 254 с.
2. Мудрий Є. Господь – сила народу свого. Львів: Видавництво Місіонер, 1996. 236 с.
3. Мудрий Є. Духовні бесіди. Книга перша. Жовква: Місіонер, 2011. 168 с.
4. Мудрий Є. Духовні бесіди. Книга друга. Жовква: Місіонер, 2011. 128 с.
5. Мудрий Є. Духовні бесіди. Книга третя. Жовква: Місіонер, 2011. 109 с.
6. Мудрий С. Катехитика: методичні вказівки до курсу «Основи християнської моралі». Івано-Франківськ: Українська Греко-Католицька Церква Івано-Франківська єпархія, 1996. 78 с.
7. Мудрий С. Короткий коментар кодексу канонів східних церков. Івано-Франківськ: Теологічна Академія, 2002. 581 с.
8. Мудрий С. Короткий теологічний словник. Львів, 1996. 664 с.
9. Мудрий С. Недільна благовість. Проповіді на неділю і свята літургійного року. Івано-Франківськ: Теологічна Академія, 2006. 370 с.
10. Мудрий С. Перехід на інший обряд (з візантійсько-українського на латинський). Жовква: Місіонер, 2013. 228 с.
11. Мудрий С. Під опікою Божого Провидіння: Спогади мого життя. Вибрані статі та промови. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2008. 215 с.
12. Мудрий С. Подружжя і церковне право. Івано-Франківськ: Івано-Франківський Теологічно-Катехитичний Духовний Інститут, 1999. 91 с.
13. Мудрий С. Публічне право церкви і конкордати. Івано-Франківськ: Теологічна Академія, 2002. 150 с.

14. Мудрий С. Словник Біблійного Богослов'я. Львів: Видавництво Місіонер, 1996. 934 с.
15. Мудрий С. Сповідь: Джерело ласки. Івано-Франківськ: Івано-Франківський Теологічно-Катехитичний Духовний Інститут, 1999. 392 с.

16. Мудрий С. Скарбниця нагірної проповіді Ісуса Христа. Івано-Франківськ: Теологічна Академія, 2003, 76 с.

17. Мудрий С. Нарис історії Церкви в Україні / 4-те вид. – Жовква: Місіонер, 2010. 544 с.
18. Мудрий С. Слова. Книга перша. Івано-Франківськ: Теологічна Академія, 2002, 191 с.
19. Мудрий С. Слова. Книга друга. Івано-Франківськ: Теологічна Академія, 2004, 211 с.
20. Мудрий С. Слова. Книга третя. Івано-Франківськ: Теологічна Академія, 2008, 344 с.
21. Мудрий С. Слова. Книга четверта. Івано-Франківськ: Теологічна Академія, 2009, 260 с.
22. Мудрий С. Слова. Книга п'ята. Івано-Франківськ: Теологічна Академія, 2011, 270 с.
За 20 років свого перебування владика Софрон Мудрий в Україні зумів написати та видати 22 поважні монографії, тобто одна книга в рік вийшла з під його пера [14].

Із вище перерахованих монографій можна побачити багатогранність науковця, який протягом цілого життя працює над наукою та вихованням священнослужителів.

Варто понад усе зробити акцент, що у 2008 році у видавництві «Нова Зоря», вийшла друком книга, яка чекала на переклад українською мовою із латинської майже 300 років «Руський провінційний синод в Замості 1720 року». Переклад здійснив о.професор Іван Козовик – викладач Івано-Франківської Теологічної Академії, а меценатом даного видання став єпископ Софрон Мудрий. У вступному слові до даного видання архієрей Софрон зауважує наступне: «Майже триста років Замойський Синод був і залишається юридичним та адміністративним кодексом цілої УГКЦ, тобто своєрідною конституцією, оскільки маючи офіційну апробату Апостольської Столиці в Римі, він упорядкував церковно-релігійне життя та забезпечив ефективний і гармонійний розвиток УГКЦ, а найголовніше-умогливив утвердження ідентичності нашої Церкви, незважаючи на загрозливі катаклізми, які довелося їй пережити впродовж XIX, і особливо XX століття» [13, с. 15].

Одним із житєвих постулатів єпископа Софрона Мудрого це любов до книги. Він протягом цілого життя не тільки писав і друкував свої книги, але для багатьох викладачів, а правельніше сказати для переважної більшості викладачів, ставав спонсором видання навчальних посібників, навчальних підручників. Владика для цієї цілі перш за все давав свої кошти, а також шукав різні гранди, фірми, а також людей доброї волі у світі, які давали кошти для того, щоб постала чергова книга, монографія чи підручник [2]. 25 навчальних посібників завдяки єпископу Софрону Мудрому побачили свого адресата та до сьогодні студенти та зацікавлені особи черпають із них знання [1, с. 98-101], а саме:

1. Будуйкевич о.Ярослав, Душпастирство / Українське душ пастирство XXI століття. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2002. – 272 с.

2. Безручко Ярослав, Християнська педагогіка. – Івано-Франківськ: видавництво Івано-Франківського Теологічно-Катехитичного Духовного Інституту, 1997. – 97 с.

3. Витвицький Володимир, Пастирська медицина. – Івано-Франківськ: видавництво Івано-Франківської Теологічної Академії, 2001. – 190 с.

4. Кияк о.д-р Святослав, Християнська етика. – Івано-Франківськ: видавництво Івано-Франківського Теологічно-Катехитичного Духовного Інституту, 1997. – 244 с.

5. Кияк о.д-р Святослав, Апологетика. – Івано-Франківськ: видавництво Івано-Франківського Теологічно-Катехитичного Духовного Інституту, 1997. – 378 с.

6. Климишин І.А., Актуальні проблеми календаря, хронологія та пасхалії. – Івано-Франківськ: видавництво Івано-Франківського Теологічно-Катехитичного Духовного Інституту, 1999. – 37 с.

7. Климишин І.А., Основи пасхалії з таблично-графічним їх відображенням. – Івано-Франківськ: видавництво Івано-Франківської Теологічної Академії, 2003. – 95 с.
 8. Коваль Ігор, Церковна археологія. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 1998. – 167 с.
 9. Козовик о.Іван, Онтологія. – Івано-Франківськ: видавництво Івано-Франківського Теологічно-Катехитичного Духовного Інституту, 1996. – 152 с.
 10. Козовик о.Іван, Антропологія. – Івано-Франківськ: видавництво Івано-Франківського Теологічно-Катехитичного Духовного Інституту, 1997. – 219 с.
 11. Козовик о.Іван, Історія філософії. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 1999. – 428 с.
 12. Козовик о.Іван, Чи людина має душу? Яка вона? – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2000. – 104 с.
 13. Козовик о.Іван, Християнська етика для старших класів. – Івано-Франківськ: видавництво Івано-Франківської Теологічної Академії, 2003. – 213 с.
 14. Козовик о.Іван, *Lingua latina*: підручник з латинської мови для студентів вищих духовних закладів. – Івано-Франківськ: видавництво Івано-Франківської Теологічної Академії, 2005. – 411 с.
 15. Synodus provincialis Ruthenorum, habita in civitate Zamosciae anno MDCCXX, Romae 1858, переклад митр.прот. Івана Козовика, Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2006. – 304 с.
 16. Козовик о.Іван, Космологія. – Івано-Франківськ: видавництво Івано-Франківської Теологічної Академії, 2010. – 218 с.
 17. Корчагін о.д-р Климентій, Таїнство Церкви, т. I, – Івано-Франківськ: видавництво Івано-Франківського Теологічно-Катехитичного Духовного Інституту, 1997. – 212 с.
 18. Корчагін о.д-р Климентій, Таїнство Церкви, т. II, – Івано-Франківськ: видавництво Івано-Франківського Теологічно-Катехитичного Духовного Інституту, 1997. – 358 с.
 19. Корчагін о.д-р Климентій, Боже одкровення. – Івано-Франківськ: видавництво Івано-Франківського Теологічно-Катехитичного Духовного Інституту, 1997. – 174 с.
 20. Костюк о.д-р Петро, Соціальна доктрина Церкви. – Івано-Франківськ: видавництво Івано-Франківського Теологічно-Катехитичного Духовного Інституту, 1996. – 194 с.
 21. Костюк о.д-р Петро, Нарис історії Вселенської Церкви. – Івано-Франківськ: Гостинець, 2002, – 465 с.
 22. Микієвич о.Роман, Проблеми сучасної філософії. – Івано-Франківськ: видавництво Івано-Франківського Теологічно-Катехитичного Духовного Інституту, 1997. – 231 с.
 23. Степовик Д. В. Іконологія й Іконографія. Івано – Франківськ: "Нова Зоря", 2004, – 320 с. +кольорові вкладки – 62 с.
 24. Шимчій о.Доротей, Основи аскетички. – Івано-Франківськ: видавництво Івано-Франківського Теологічно-Катехитичного Духовного Інституту, 1999. – 297 с.
 25. Шимчій о.Доротей, Шлях до вдосконалення. – Івано-Франківськ: видавництво Івано-Франківського Теологічно-Катехитичного Духовного Інституту, 1998. – 111 с.
- Висновки.** Єпископа Софрона Мудрого знали, любили і поважали тисячі людей різного соціального статусу і різних конфесій. Він завжди був відкритий до людських душевних потреб, завжди приймав до серця людське горе і любив помагати іншим, особливо науковцям і викладачам. Він надзвичайно любив книгу, тому радо займався видавничою діяльністю на протязі цілого життя.

Єпископ Софрон Мудрий зробив значний вплив на видавничу діяльність в УГКЦ, адже він сам видав більше 60-ти монографій, навчальних посібників та підручників, а також давав свої власні кошти та шукав спонсорів щоб видати викладачам Івано-Франківського Теологічно-Катехитичного Духовного Інституту, а згодом Івано-Франківської Теологічної Академії їх початкові посібники, монографії. Завдяки Єпископу Софрону Мудрому

25 наукових праць побачили свого читача. Філософією його життя був вислів, який він часто повторював: "Вчорашній день вже не наш. Завтрашній день ще не наш. Але нинішній день наш. Отже, кожний нинішній день, стараюся проживати всю повноту злуки з Богом, з його святою волею, де можливо, творити добро і уникати зла. Це філософія мого життя"

Список використаної літератури

1. Горбань Р., Делятинський Р. Івано-Франківська Теологічна Академія УГКЦ: традиції та становлення (до 125-річчя Івано-Франківської єпархії УГКЦ, 20-річчя виходу з підпілля Духовної Семінарії та 10-річчя заснування Теологічної Академії): Наукове видання. Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2010. С. 166.
2. Декларація про видавництво книг викладачів ІФТКДІ-ІФТА, від 10.10.2011 року. Архів Івано-Франківської Теологічної Академії, 10/2011.
3. Івасів Р. Софрон Мудрий – епоха в історії церкви // Галичина. 2013. 5 груд. № 183.
4. Каськів О. Минувле та сучасність Івано-Франківської (Станіславівської) духовної семінарії: матеріали IV міжсемінарійної науково-практичної конференції семінарії УГКЦ (27-28 жовтня 2017). Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2008, С. 18-24.
5. Каськів О.В. Наукова діяльність Єпископа Софрона Мудрого, Scientific Journal «Virtus», Issue # 35, June, 2019, С. 25-27.
6. О.В. Каськів, В.В. Майка, Вплив Єпископа Софрона Мудрого на семінарійну формування та кадрову політику в Івано-Франківській Єпархії, Добрий Пастир, № 16, грудень, 2021, С. 10-26.
7. Каськів О.В. Роль єпископа Софрона Мудрого в реорганізації Івано-Франківського Теологічно-Катехитичного Духовного Інституту у Івано-Франківську Теологічну Академію (1994-2014 рр.) Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2022. Випуск 42, с. 55–61.
8. Каськів О.В. Вплив отця Софрона Мудрого на розвиток проповідництва в Українській Греко-Католицькій Церкві (1960-1993 рр) Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2022. Випуск 43, с. 32-38.
9. Клоновський Ю. Праці Софрона Мудрого як джерело до вивчення діяльності владики та історії церкви, Студентські історичні зошити (до 150-річчя від народження митрополита Андрія Шептицького присвячується), Інститут історії, політології і міжнародних відносин Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Івано-Франківськ : Лілея НВ, 2015, № 6. С. 49-61.
10. Мудрий С. Під опікою Божого Провидіння: Спогади мого життя. Вибрані статі та промови. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2008. 215 с.
11. Ципердюк І.І. Роль єпископа Софрона Мудрого у становленні та розвитку української редакції радіо «Ватикан», Масова комунікація: історія, сьогодення, перспективи, 2016, № 9-10, С. 154-159.
12. Шиптур М. Софрон Мудрий : [єпископ Івано-Франківський. Ректор Івано-Франківської теологічної академії] / М. Шиптур // Прикарпатська еліта нової доби : трилогія / М. Шиптур. Івано-Франківськ, 2008. – Т.1. С. 23-28.
13. Synodus provincialis Ruthenorum, habita in civitate Zamosciae anno MDCCXX, Romae 1858, переклад митр.прот. Івана Козовика, Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2006. – 304 с.
14. Pro memoria, від 11.10.2011 року. Архів Івано-Франківської Теологічної Академії, 10/2011.

THE INFLUENCE OF BISHOP SOFRON MUDRYY ON PUBLISHING ACTIVITIES IN THE UKRAINIAN GREEK-CATHOLIC CHURCH

Oleg Kaskiv

Ivano-Frankivsk Academy of Ivan Zolotoustyy,

Department of Theology Studies

Sofron Mudryy str., 22, 76019, Ivano-Frankivsk, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0003-1304-9463>

The article examines the influence of Bishop Sofron Mudryy on the publishing activity of the Ukrainian Greek Catholic Church. From the figure of the bishop, we can see the great teacher of many generations of scientists, priests in Ukraine and in Rome. He wrote many scientific monographs, articles, and studies. In this article, we would like to investigate the influence of Bishop Sofron on publishing activities in the UGCC.

Since 1960 he was working in the Ukrainian section of the Vatican Radio. Sofron Mudryy was responsible for the broadcasting of Divine Liturgy in Ukraine, using at the same time the singing of theological students of the rank of Basilian's Fathers, collegians of the Ukrainian Pontifical College of St. Josaphat, students of the Minor Seminary, sisters of the servants, the Basilians and the sisters of St. Anna. Since the listeners wanted to broadcast not only the Divine Liturgy, but other Divine Liturgies (akathists, prayers, matins, vespers), Sofron Mudryy decided to release in the late 1970s the appropriate content of records and phonocassettes in Ukrainian at the expense of Vatican Radio.

Most records were recorded with the parish choir of St. Barbary in Vienna under the leadership of the famous composer and conductor Andrii Hnatyshyn. Subsequently, under the supervision of Sofron the Wise, the entire New Testament was released on 24 phonocassettes, separately selected books of the Old Testament, and to celebrate the 1000th anniversary of the baptism of Rus-Ukraine – Psalms on 8 cassettes, some selected works of Taras Shevchenko, on 14 cassettes – classical Ukrainian prose. All recordings, and there were 18 series in 140 cassettes, were transported from Rome by Ukrainian pilgrims to different countries of the world. The bishop continued this ascetic work in Ukraine.

The first work was a collection of sermons "Sunday Devotions" – radio sermons for each Sunday of the liturgical year, published by the publishing house of Vasiliyan in 1970 in Rome. Later, a collection of sermons "Commandments of God and the Church" published by Basilian's Fathers in Rome in 1976. Bishop Sofron the Mudryy took care of the publication of the Ukrainian translation of the "Code of Canons of the Eastern Churches", published in Rome in 1991, when the "Code of Canons" appeared in print in Ukraine in 1993, he made great efforts to spread it. Because of the efforts of Sofron Mudryy, I. žužek' "Analytical index of the Code of Canons of the Eastern Churches" was translated in Ukraine. Starting from 1995, five separate editions of the "Brief Commentary on the Code of Canons of the Eastern Churches" appeared under his editorship. In the period from 1975 to 1994, Bishop Sofron published more than 60 different works, and from 1995 to 2014, he published 22 monographs.

Bishop Sofron sponsored the works of teachers and professors of the Ivano-Frankivsk Theological Academy, namely: Dmytro Stepovyk, Ivan Kozovyk, Ivan Klymyshyn, Dorotej Shymchij, Roman Mykievych, Ivan Dubytskyi, Petro Kostyuk, Igor Koval, Volodymyr Vytvytskyj, Yaroslav Buduykevych, Klym Korchagin, Yaroslav Bezruchko, Sviatoslav Kyyak. Thanks to such prestigious publications, we can see the enormous influence of Bishop Sophron Mudryy on the publishing activity of the UGCC.

Key words: Sofron Mudryy, bishop, UGCC, publishing activity, books, phonocassette.